

NYITVA LÁTÁM MENNYEKNEK KAPUJÁT...

ISTENES ÉS VILÁGI ÉNEKEK

SEBESTYÉN MÁRTA – ének, furulya, csörgődob

SZOKOLAY DONGÓ BALÁZS – duda, furulyák, szaxofon

BOLYA MÁTYÁS – koboz, citerák

A Kárpát-medence kulturális hagyományai Európa ezredéves kultúrtörténetéhez vezetnek vissza a figyelmes kutatót. Ide minden fontos nyugati hatás megérkezett a századok folyamán, melyet a hazai szokásokkal elkeverve szinte a XX. századig fenntartott a népi emlékezet. Európa keleti régiójában a magyarok és a velük együtt élő más népek olyan régi (az Ókorba visszanyúló) európai hagyományokat őriztek meg, amelyeket a kontinens nyugati felében talán már feledésbe is merültek. Európa a mai világ bölcsője. Hagyományai a modern világ gyökereit jelentik. Nagyon fontos dolog, hogy mi európaiak felismerjük és bátran, anyanyelvi szinten használjuk – egyébként ezer szálon érintkező – kulturális örökségünket.

A szájhagyomány szembesítése az írott hagyattal élvezetes és tanulságos kalandozásokat eredményez. A megőrzött régies előadásmód életre kelti a halott írásjeleket, a kötetáblákból kibomló többszólamú töredékeket, primitív kottával közreadott históriás énekeket. Műsorunk az európai múlt azon töredékeit sorakoztatja egymás mellé, amelyeket egykor a magyar hagyomány őrzött meg és fejlesztett tovább.

„KIMENÉK ÉN AJTÓM ELEJIBE – MÁRIA ALTATÓJA

Vallásos ének és altató. Mindkét dallam a moldvai csángók hagyományában maradt fent.

- Hegyen-földön járogatok vala... (*Bartók Béla gyűjtése*)
- Kimenek én ajtóm elejibe...

FÚJNAK A FELLEGEK...” (ÁZSIÁBÓL EURÓPÁBA)

Rokon népek dalai és magyar párhuzamok. Belső-Ázsiai dorombének, cseremis ének és somogi pásztordal.

ELMENT A KÉT LÁNY

„Volta” ritmusú dal, mely egykoron egész Európában elterjedt igen népszerű, háromnegyedes lüktetésű körtáncot idéz. Rokon dallamai Európa szerte megtalálhatók, mi egy Észak-Spanyolországban tanult párhuzamot is felmutatunk a magyar rokona mellett.

- Elment a két lány virágot szedni... (*párválasztó ének*)

TILINKÓS

Tavaszköszöntő havajgatás, moldvai szokásdallam: „A holtak is arról hallják, nekünk tavaszunk lesz, kicsi bárány bőgéséről, tilinkó szólásról...”

MOLDVAI DALLAMOK

Énekes és táncdallamok a moldvai magyarok élő hagyományából, akik legarchaikusabb dialektust képviselik a magyar népzeneben. Európa más tájain már elfeledett, csak itt megtalálható, évszázados dallamokat hallhatunk tőlük mind a mai napig. Jellemző hangszereik a különböző típusú furulyák, a duda és a koboz.

- Kezes tánc
- Fut a bácsi ló után...
- A királyné a csárdában nem fér a bőrébe...
- Kecskés

NE HAGYJ ELESNEM...

Egyházi népének Kórógyról, szerzője a 16. században élt Nagybankai Mátyás, akinek ez a népszerű zoltárparafrázisa már jó ideje nem szerepel a református énekeskönyvekben és mára már csak a délvidéki népi emlékezet őrizte meg.

DALOK RÁKÓCZI KORÁBÓL

A török fennhatóságot nagy európai összefogás számolta fel. Budát egy sok nemzetiségből álló (német, olasz, spanyol katonákból álló) egyesült keresztény hadsereg foglalta vissza 1686-ban. Az osztrákok mégis úgy tekintettek Magyarországra, mint saját fegyverükkel megszerzett gyarmatra. Így a török háborúskodást az osztrákokkal folytatott küzdelmek váltották fel. A magyar szabadságért küzdő kuruc táborokban felhangzó énekek jellegzetes stílust honosítottak meg, melyeket népdalaink is megőriztek. A fegyveres táncokból kiérlelődött „hajdútánc” pedig szinte a nemzeti tánc rangját vívta ki a Magyarországra látogató utazók szemében.

- A Fejedelem búcsúja
- Rókatánc
- Haj Rákóczi, Bercsényi, Bezerédy...
- Patyolat az kuruc, gyöngy a felesége...
- Nosza hajdú, füрге hajdú (*erdélyi hajdútánc, 1690 körül*)

JÓ MÁTYÁS KIRÁLY

Emlékdal Mátyás király halálára, a középkori epikus stílus máig élő példája. Történeti ének nagy reneszánsz királyunkról. A dallam 1490 körül keletkezett (Gyöngyösi kódex).

- Jó Mátyás király
- Trubadúr dallam
- Kettős tánc Moldvából

A FÉNYES NAP

Moldvai esti imádság. Középkori dallam mai napig élő formában.

BOLDOGASSZONY

Máriaének a Magyarok Nagyasszonyáról. A Himnusz keletkezése előtt szinte himnusként énekeltek a mai napig közkedvelt gyönyörű szövegű éneket Magyarország Pátrónájáról.